

Emotionele problemen bij dyslexie

Ellen Loykens

Sociaal emotionele problemen

- ◆ Internaliserend: angst, depressieve gedachten en gevoelens
- ◆ Externaliserend: agressie, overactiviteit en ongehoorzaamheid

Kinderen met dyslexie

- ◆ Relatie dyslexie en sociaal – emotionele problemen:
Uitkomsten wetenschappelijk onderzoek niet eenduidig
Betreft vaak Amerikaanse doelgroep
- ◆ Externaliserende problematiek: comorbiditeit ADHD
verhoogt de kans op probleemgedrag
- ◆ Internaliserende problematiek: dyslexie geeft
verhoogde kans op depressieve verschijnselen en angst

Volwassenen en dyslexie

- ◆ Uitkomsten wetenschappelijk onderzoek lopen ook bij volwassenen uiteen
- ◆ Geen verhoogde kans op depressieve verschijnselen (internaliserende problematiek)
- ◆ Klachten op sociaal-emotioneel terrein komen vaak naar voren in doelgroeponderzoek

Verbanden: in theorie makkelijk, in de praktijk moeilijk

- ◆ Correlatie
- ◆ Causaal verband
- ◆ Cumulatief verband

Correlatie en causaal verband

- ◆ Correlatie: dyslexie komt samen voor met sociaal - emotionele problemen
- ◆ Causaal verband: het ene probleem veroorzaakt het andere
 - * dyslexie veroorzaakt emotionele klachten
 - * het achterwege blijven van de behandeling van dyslexie veroorzaakt emotionele klachten

Cumulatief verband

dyslexie

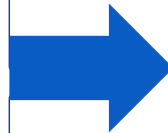
emotioneel stabiel

emotionele problemen

dyslexie

emotioneel instabiel

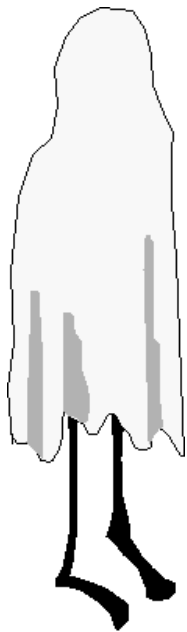

emotionele problemen

Checkvragen

‘Doen de emotionele problemen zich op andere terreinen op dezelfde wijze voor?’

Hoe verandert het emotionele functioneren van het kind wanneer het niet meer om lezen en spellen gaat?’

(schoolplein, thuis, andere vakken)

Eerste keus: een inhoudelijk goede aanpak van de dyslexie (SDN)

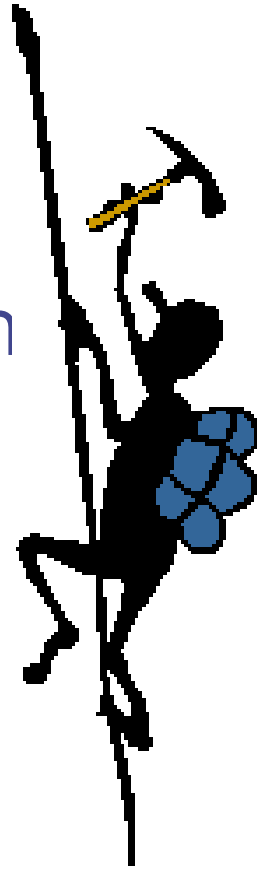
Behandeling

- ◆ gaat uit van de klankstructuur van de gesproken taal en het verband met de geschreven taal
- ◆ oefent in het geautomatiseerd raken van klank-tekenkoppelingen: op letter-, woord – en zinsniveau

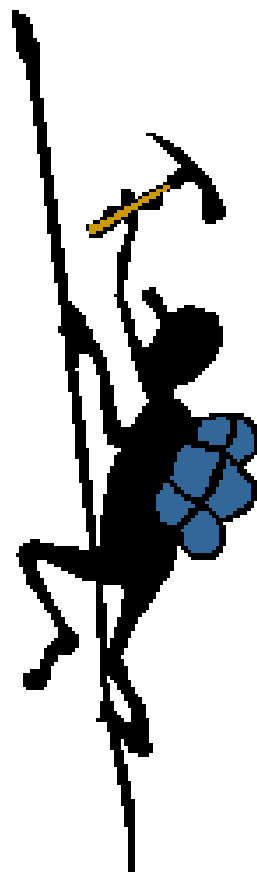
Algemeen werkzame behandelcomponenten

- ◆ Goede structurering en opbouw van de behandeling
- ◆ Systematisch stellen van (haalbare) doelen samen met het kind
- ◆ Goede kwaliteit van de relatie tussen kind en behandelaar

Basis voor een aanpak van emotionele problemen

- ◆ Werken aan een goede motivatie
- ◆ Vergroten van probleemoplossend vermogen
- ◆ Werken aan een goed zelfconcept en verbeteren van attributies mbt falen en succes
- ◆ Zorg voor het ervaren van steun van uit de omgeving

Voorbeeld Koen, 9 jaar

- ◆ Wilde niet komen voor hulp. Bleek niet te vertrouwen dat iemand hem kon helpen vooruit te komen
- ◆ Was thuis boos en opstandig. Bleek geen vooruit te ervaren met herhaald lezen met tijdfeedback
- ◆ Wilde thuis geen woordpakketten oefenen; ruzie met moeder. Thuis oefenen maar op school nog veel fouten te maken
- ◆ Kende geen spellingregels. Bleek zwak taalgevoel

